

Jaarverslag 2025 van bestuur Banning Vereniging

Het bestuur kwam vijf keer bij elkaar voor overleg: te weten 12 februari, 30 april, 26 augustus, 1 oktober en 3 december.

Tijdens de eerste vergadering kwam nog aan de orde via notulen de bijeenkomst van de zogheten agendagroep in het najaar van 2024. De opkomst bestond maar uit enkele leden. De gedane suggesties waren echter de moeite waard. Toch besloot het bestuur in 2025 niet weer zo'n vergadering te beleggen.

Ook de ALV van 2025, geagendeerd op zondag 25 mei, kende een bijzonder lage opkomst, hoewel daar, naast de noodzakelijke huishoudelijke zaken twee inhoudelijke notities ter bespreking lagen over waarden en visie voor progressieve, groene sociaaldemocratische politiek.

Dat neemt niet weg, dat er in 2025 het nodige georganiseerd kon worden. Tijd & Taak kwam weer op de geregelde tijden uit. Elke keer weer met een prikkelende en bezinnende inhoud. Binnen het bestuur spraken we af, dat we ons telkens ook een half uurtje bezig zouden houden met de inhoud van Tijd & Taak, niet ter beoordeling, maar juist ter inspiratie. Naats Tijd & Taak is er in 2025 gestart met het publiceren van maandelijks blogs op de website. Het bestuur besloot met Twitter te stoppen en feitelijk alleen nog LinkedIn als sociaal medium te gebruiken.

In de lijn van het nieuwe beleidsplan 2024-2027 werkten we aan het voornemen in 2025 een symposium te organiseren. We probeerden dat samen met De Linker Wang (DLW) te doen. Het werd echter 'slechts' een avond in Utrecht. Het werd een avond over hoop in de politiek met als sprekers: Erik Borgman, Tineke Beekman en Habtuma de Hoop. De bijeenkomst werd matig bezocht. Dat gold ook voor een avond in Utrecht georganiseerd door DLW over waardengedreven politiek met Lia Westerveld. Al dit soort ervaringen (matige opkomst bij fysieke bijeenkomsten) heeft het bestuur in de loop van 2025 wel aan het denken gezet,

In het voorjaar van 2025 werd een leergang van vier avonden georganiseerd over oorlog en vrede en de geopolitieke ontwikkelingen. Deze werd door ongeveer 15 mensen bezocht. De leergang in het najaar lieten wij vervallen, omdat door de val van het kabinet-Schoof in de zomer en de verkiezingen voor een nieuwe Tweede Kamer op 29 oktober zaken verschoven (zoals ook het proces om te komen tot een gefuseerde partij van PvdA en GroenLinks).

In 2025 benoemde het bestuur op voordracht Frank v.d. Wolde en Merel van Rooij als bestuursleden van de Steunstichting voor het Banning vermogen. Doordat een hypotheek aan de Steunstichting versneld werd afgelost, diende het bestuur van de Steunstichting te komen tot een adequate herbelegging van de vrijvallende gelden.

Binnen het bestuur werd er n.a.v. de ongeregdigheden rond de voetbalwedstrijd Ajax vs Maccabi Tel Aviv en de doorgaande oorlog van Israël in Gaza een bezinnig gehouden over Israël en Gaza/Palestina. Het voornemen was, om daar in de loop van 2025 een openbare bijeenkomst aan te wijden, die door de verkiezingen in het najaar werd verzet naar 2026, maar nu door de recente ontwikkelingen binnen de vereniging (zie onder) nader is uitgesteld.

Tijdens de ALV op 25 mei werden Jochen Geraedst en Bjorn Hanssen als nieuwe bestuursleden benoemd. Jochen Geraedts in de hoedanigheid van secretaris, Bjorn Hanssen als algemeen bestuurslid. Chantal Robbe gaf in de loop van 2025 aan te willen stoppen en trok zich terug. Annick Hutten is in 2026 na twee periodes aftredend, maar is bereid nog 1 jaar te verlengen vanwege de dynamiek waarin de vereniging in 2026 is terecht gekomen (zie onder).

Doordat de fusie tussen GroenLinks en de PvdA in een versnelling kwam, was er ook versneld behoefte aan de formulering van een gezamenlijk 'beginselprogramma'. De Banning Vereniging en De Linker Wang werden uitgenodigd hierop feedback te geven. Wij gebruikten daarbij onze eerder vastgestelde notities over visie en waarden. Deze waren in een digitale bijeenkomst met ongeveer 15 deelnemers en tijdens de ALV van 25 mei besproken. In het proces van inbreng ten behoeve van het beginselprogramma voor de nieuwe partij hebben we kunnen samenwerken met DLW. Wij deden dat gedurende twee avonden met vertegenwoordigers van de wetenschappelijke bureaus van beide partijen. Of onze inbreng (inclusief amendementen) nu geleid heeft tot aantoonbare resultaten, kun je van vraagtekens voorzien. Maar goed, het was een waardenvol proces alleen al om er zelf mee bezig te zijn.

Ondertussen werken we ook samen met DLW om binnen de nieuwe partij een goed nieuw gezamenlijk netwerk rond levensbeschouwing en politiek te kunnen aanbieden en faciliteren, zonder dat we nu als organisaties (die in geschiedenis en aanpak toch nogal verschillend zijn) gaan fuseren.

Vanaf zomer 2025 ging het bestuur zich ook richten op het organiseren van een nieuwe Banning Lezing en het organiseren van de Banning Award 2026. Op 21 februari 2026 was het weer zo ver. We paktten het iets anders aan. We hebben zelf een vraagstelling centraal gesteld om daar iemand bij te zoeken. We kwamen uit bij prof. Harroon Sheikh. De avond in de Rode Hoed werd bevredigend bezocht. Aan de prijsvraag voor het schrijven van een essay werd door 18 mensen meegedaan, dus dat leefde. Thema was: wat is nu 'vooruitgang' in de huidige tijd vol technologische en geopolitieke veranderingen?

In de vergadering van december werd aan de orde gesteld hoe we de periode 2024-2025 nu evalueerden. De voorzitter had (na 2,5 jaar Banning Vereniging) een prikkelende voorzet geschreven. Het idee dat we een 'jongere' groep rond de basis-thema's van de Banning (levensbeschouwing en progressieve politiek, dialoog) actief kunnen krijgen, lijkt niet realiseerbaar. De interesse is er wel, maar de mogelijkheid om als vrijwilliger er flink wat tijd in te steken (met wat professionele ondersteuning door een ambtelijk secretaris) blijkt beperkt. Daar komen we nooit verder mee dan de activiteiten die we nu al doen (zoals leergang, Tijd & Taak, Banning Lezing en Award om het jaar en af en toe een losse bijeenkomst). Hebben we dan wel voor de tijd waarin we leven de optimale impact met de middelen (vermogen en een klein aantal bestuurlijke vrijwilligers in bestuur en bestuur steunstichting), of moeten we voor de middellange termijn niet eens buiten de bekende kaders denken? De vereniging vergrijst verder. Wat ledenaantal betreft blijft het redelijk stabiel, maar deelname aan activiteiten van leden is enorm afgenomen.

Dit leidde op de vergadering van het bestuur van 14 januari 2026 tot een nadere reflectie. Op 18 januari 2026 werden analyse en reflectievoorstellen besproken met het bestuur van de steunstichting. Het herkende de situatie. Eind januari werd bekend dat Lianne Schuuring eerder zou vertrekken dan aanvankelijk gedacht (2027), omdat ze een baan kreeg aangeboden die ze deze keer niet aan zich voorbij wilde laten gaan. Gecombineerd met de reeds op gang gekomen reflectie over de toekomst van de Banning Vereniging betekende dat, dat het bestuur besloot pas op de plaats te maken ten aanzien van het werven van een nieuwe medewerker. Jos Aarnoudse gaf aan gedurende 2026 wel als vrijwilliger te kunnen zorgen voor operationele continuïteit. Als eindredacteur op free lance basis voor Tijd & Taak kon Machteld van der Lecq worden aangetrokken. De leergang 'waardengedreven politiek' die we samen met DLW organiseerden in april en mei 2026 vond doorgang o.l.v. Jos Aarnoudse. Er deden wederom zo'n 15 mensen aan mee.

Een 'werkgroep toekomst' is geformeerd, bestaande uit Jorn Wemmenhove, Jochen Geraedts, Naomi Woltring, Godelieve van Heteren, Frank vd Wolde en Merel van Rooij. De beide voorzitters van bestuur en steunstichtingsbestuur blijven op de achtergrond omdat zij aankomend jaar aftredend zijn en niet herbenoembaar. De werkgroep heeft als opdracht het bestuur te dienen met een aantal mogelijke scenario's gekoppeld aan een beredeneerde voorkeur. Het bestuur belegt, als er contouren duidelijk worden, één of meerdere digitale insprekavonden voor leden. De rapportage van de werkgroep zal besproken worden in een gezamenlijk overleg van bestuur en bestuursteunstichting, waarna uiteraard het bestuur van de vereniging besluiten neemt, die het aan een bijeen te roepen ALV in het najaar van dit jaar hoopt voor te leggen.

Ede, 20 april 2026

Jos Aarnoudse (interim secretariaat)